INFORMATIENOTA VOOR DE RAAD

Nummer: 25.054

Portefeuillehouder:	A. Messelink-Dijkstra
Portefeuille:	Jeugd(zorg)
Programma:	
Taakveld:	6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal en 6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal
Datum:	16 januari 2025

Onderwerp: Regionale ontwikkelingen Jeugdzorg

DE RAAD NEEMT KENNIS VAN:
De door het college gestuurde brief aan de regio over de regionale samenwerking op jeugdzorg.

Inleiding
Voor de zomer van 2024 hebben we een volledig proces doorlopen met betrekking tot een nieuwe richting voor jeugdzorg. Als startpunt is destijds het Knoppenplan aangenomen, waarin de volgende uitgangspunten centraal staan:

- Regie bij ouders: het versterken van de positie van ouders en/of jeugdigen in het zorgproces.
- Financiële beheersbaarheid: het verkrijgen van grip door het proces op orde te brengen.

Daarnaast is een motie aangenomen om de manier waarop we het proces lokaal inrichten, met als doel meer grip te houden, ook regionaal in te brengen.

Kern van het lokale proces
Het lokale proces in Lelystad is ingericht om regie bij ouders centraal te stellen, vooral omdat dit in het huidige systeem onder druk staat. We lezen en horen verhalen van ouders en jeugdigen die aangeven dat zij onvoldoende worden gehoord en dat zij niet de rechtsbescherming krijgen die zij verdienen tegenover verwijzers, aanbieders en overheden. Om deze signalen aan te pakken, hebben wij ons proces lokaal duidelijk ingericht:

- Planvorming door de gemeenteraad: de gemeenteraad stelt periodiek een plan vast dat richting geeft aan beslissingen over jeugdhulp (art. 2.1 Jeugdwet).
- Verantwoordelijkheid bij het college: het college treft voorzieningen wanneer een jeugdige of ouder jeugdhulp nodig heeft (art. 2.3 Jeugdwet). Hiervoor:
    - sluiten wij contracten af met aanbieders voor de zorg die wij willen kunnen inzetten (zowel lokaal als regionaal).
    - sturen wij via contractmanagement op de kwaliteit van het aanbod.
    - geeft Jeugd Lelystad beschikkingen af waarin staat welke zorg mag worden ingezet, tegen welk tarief en voor welke periode.
    - kan een aanbieder bij de gemeente factureren op basis van deze beschikking.
    - is elke beschikking een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht (Awb), zodat bezwaar en beroep openstaan voor ouders en/of jeugdigen.

- Samenwerking met verwijzers: een gecertificeerde instelling of medisch professional (bijv. huisarts) kan verwijzen naar benodigde zorg en overlegt met de gemeente over het beschikbare aanbod, de inzet van niet-gecontracteerde zorg, en eventuele eerdere hulpverlening.
- Rol van aanbieders: zorgaanbieders leveren zorg binnen de beschikking die door de gemeente is afgegeven. De gemeente is regelmatig in gesprek met aanbieders over (de kwaliteit van) het geleverde aanbod.

Uitdagingen in de praktijk
Op dit moment zitten we (nog) in een situatie waarin rollen, taken en verantwoordelijkheden onduidelijk zijn. De inrichting zoals hierboven omschreven wordt gecommuniceerd naar de verschillende partijen, zowel lokaal als regionaal (gecontracteerde) partijen. We zullen in de gesprekken met deze partijen steeds het gemeenschappelijk belang benadrukken van passende jeugdhulp voor een jeugdige en/of ouder die dat nodig heeft. Het aanbod dat daarbij regionaal is ingekocht zullen wij volgens de voorwaarden van de gesloten contracten in zetten.

Regionale samenwerking

Voor de regionale samenwerking geldt dat elke gemeente het belang van regie bij ouders en/of jeugdige onderschrijft en in praktijk brengt. De lokale context van de verschillende gemeenten in onze regio is verschillend en dat zorgt in de praktijk op sommige punten dat er andere keuzes gemaakt worden met betrekking tot het proces. Dat mandaat ligt ook bij een gemeente.

De regionale contracten, waarover u bent geïnformeerd, bevatten op dit moment afspraken met aanbieders die óns lokale proces en mandaat belemmeren. Voorbeelden hiervan zijn automatische verlengingen en de inzet van niet-gecontracteerde zorg zonder betrokkenheid van de gemeente.

Het Regionaal Handelingskader, dat een uitwerking is van de regionale contracten, hebben wij daarom niet vastgesteld. Dit kader biedt onvoldoende ruimte voor het uitvoeren van óns lokale beleid en proces.

De samenwerking binnen de regio jeugdzorg is vormgegeven via een Centrumregeling. Hierin hebben wij als gemeenten, mede in het licht van de Hervormingsagenda, gezamenlijk geconstateerd dat het belangrijk was om naar een andere samenwerkingsvorm te zoeken. Het afgelopen jaar hebben we in gezamenlijkheid nagedacht over een andere vorm van een gemeenschappelijke regeling. De eerste stap daarin was het opstellen van een intentieovereenkomst.

Intentieovereenkomst en lokale autonomie
In de intentieovereenkomst, opgesteld op basis van leidende principes, staan ook samenwerkingsafspraken opgenomen. De status van deze afspraken is echter onduidelijk: het is niet helder of het gaat om een intentie tot samenwerking of om een impliciete overdracht van mandaat. Het college heeft daarom besloten de intentieovereenkomst in deze vorm niet te ondertekenen.

Voor Lelystad is lokaal mandaat vanuit de Jeugdwet essentieel om effectief beleid uit te kunnen voeren én om de regie van ouders en/of jeugdigen te waarborgen binnen de context van Lelystad.

Conclusie en vervolg
Bovenstaande betekent dat we in de regio nog steeds samenwerken (binnen de kaders van de Centrumregeling) op inkoop van aanbod en subsidiëring van een aantal regionale organisaties (waaronder bijvoorbeeld Veilig Thuis). We zoeken naar een manier om elkaar ruimte te geven voor een samenwerking die aansluit bij een (verschillende) lokale context.

Deze situatie vraagt van verwijzers en aanbieders een andere houding, waarbij het perspectief van ouders en jeugdigen weer centraal wordt gesteld. Als gemeente blijven wij vasthouden aan onze uitgangspunten: regie bij ouders en lokale autonomie. Wij blijven in gesprek met onze regionale partners om tot een samenwerking te komen die aansluit bij deze uitgangspunten. Daarnaast gaan we graag met de raad in gesprek over de ontwikkelingen in de regio. Dit verzoek hebben we opgenomen in de planning van het hoofddossier jeugdzorg.

Bijlage
Brief regio samenwerking jeugd.